

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt — kr.
Fél évre	2 frt — kr.
Negyed évre	1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Erdősítés.

(Folytatás.)

III. A mozgó vagy ideiglenes csemetekertek.

Midőn olyan csemeték neveléséről van szó, melyek a kerítés által való védelemre nem szorultak, ha a talajnak első megmivelése nem költséges és a megmivelésre alkalmas területek találhatók, ebben az esetben az egyszerűen használandó ideiglenes csemetekerteké az elsőség, melyeket a felujítás alá jövő területek közelében lehet telepíteni, mi által meggazdálkodhatjuk, a vadszegény vidékeken a kerítést, mely itt annak csak a legegyszerűbb alakjára szorítkozik, a trágyázást, melyre az őserdő talaja nem szorul és főleg elkerülhető

a rendesen nagy költséggel és nehézséggel járó szállítás, mely ha nem a legnagyobb gonddal lesz foganatosítva, a gyökerek elszáradása, esetleg megfagyása által a kész csemeték egészen tönkre lehetnek téve. A hol annak szüksége fenn forog, a csemeték gondos becsomagolását s ennek a műveletnek a fontosságát éppen a fentebb leírt okoknál fog soha sem lehet eléggé hangsúlyozni. Eme sorok írója számtalan olyan esetet tudna felsorolni, midőn a nagyobb távolságból szállított s rosszul csomagolt csemeték ezrei a megrendelő birtokos által nagy költséggel s jó remény fejében elültetve lettek s azoknak azután a birtokos nem csekély kárára alig tíz százaléka, vagy pedig még ennél is kevesebb eredt meg.

TÁRCZA.

A zerge és a szelid őz.

Magam is vadász vagyok s nem valami túlérzékeny lelkű ember, de ha elgondolom, mennyi rettenetes zivatart, jeges esőt, zord hideget kell kiállania a deli zergének és a szelid őznek, mennyit kell küzdenie a hófuvatagok közt, éhes gyomorral kitéve a fagyos zuzmarának, higgyék el tisztelt olvasóim, hogy az erre való gondolatnál szájalom fog el és hideg borzadály remegteti meg tagjaimat. És azért ennek a sok szenvedésnek a fokozásához még mi emberek, kiváltképpen vadász emberek is hozzájárulunk; lövünk, mert a vadász szenvedély s mondjuk ki nyíltan, minden szépítés nélkül, ez a borzasztó szenvedélyt feltartóztatlanul magával ragadja az embert, föl a magas, zord, sziklás bércek közé. Hiába, a kire egyszer a vadászat szeszélyes istennője Diána rá mosolygott, az örökre rabja lett s imádja őt és áldoz neki verejtéssel, ki-

tartással, türéssel, szenvedéssel és néha olyan rettenthetlen bátorsággal, mely magasztosabb célok elérésében is büszkeségére válnék.

Áldozunk a vadászatnak néha jó kedvvel, barátságos társalgásban, leggyakrabban jó bor mellett dinom-dánommal összekötve multságunkat a nélkül, hogy a vadak legszebbjeinek, a zergéknek és őzeknek a téli időben szenvedett nyomorúságára, inségére csak gondolnánk is.

Jól tudván azt, hogy soraim olvasóinak legnagyobb részénél a lelkiismeret az enyiméhez hasonló vadász bűnökkel van megterhelve, ennek megnyugtására a következő javaslatot teszem:

1. Védjük a nemes vadat.

2. Szorult helyzetében és az adott viszonyokhoz képest tápláljuk.

A vadvédelemnek csak szenvedőleges része az, a miről a vadásztörvény némileg gondoskodik, de a nehezebb, a tevőleges (positív) rész, az reánk vadászokra várakozik.

Ennél az oknál fogva a vágásokat követő ideiglenes (mozgó) csemetekerteket nem lehet az erdőgazdáknak eléggé ajánlani, mert az állandó csemetekertek csakis nagy területű erdőbirtokok központjában célszerűek és szükségesek.

Maga az ideiglenes csemetekert gondozása a milyen csekélységnek látszik, éppen olyan lényeges, különösen kezdetben, a csemetéknek 1—2 éves koráig. Sokan az első évben csak gyomlálnak, számtalanszor gyomlálnak és a kis kerti kapát a világért sem használnák, attól tartván, nehogy a kis csemeték a göröngyel vagy röggel egyetemben kiforduljanak helyükből. No hát ettől nem kell tartani, mert szabályos 20 centiméter távolság mellett mihelyt a mag annyira kikelt, hogy a szigorúan egyenes vonalban vetett sorok kivehetők, a kapát azonnal lehet használni és a gyomot a sorok közül kézzel kiszedni.

A kapálás azért fontos, mert a talajt porhanyítja, annak hajszálcsovességét emeli és éppen ellenkezőleg, mint a hogy rendesen sokan gondolják, a nedvességet húzamosabb időn át megtartja, mert azt, úgy mint a csapadékot mélyebbre szivja magába és már csak magának a légköri csapadéknak nagyobb mennyiségben mélyebbre való beszívása által húzamosabban képes megküzdeni a szárazsággal, mint a ne-

talán öntözött kemény talaj, mert a megcserepesedett talaj először a nedvességet nehezebben veszi be, másodszor pedig ha fölülete egy kissé vízzel van telítve, annak nagy része lefut jobbra vagy balra az ágyás barázdáiba, mi által a csapadék főleg a csemeték gyökereire nézve teljesen elveszett.

A csemetekertek legnagyobb csapása, a szárazság ellen tehát nemcsak a csemeték beárnyalásával és azoknak öntözésével kell védekezni, mert ez még magában véve korán sem elég, hanem védekezni kell az ágyásoknak kellő időben való kapálás általi folytonos porhanyítása és a talaj lazítása által is. E lapok nagyrabecsült olvasói közül sokan tapasztalhatták, hogy nagy szárazságban öntözhetek bár, de az ágyás talaja mégis össze-vissza repedezett és a csemete a befödés daczára is elszáradt.

Igaz, hogy a talaj megrepedezését nagy szárazságban teljesen megakadályozni alig lehet, de a leírt módon kellően lazán tartott és öntözött talajon lehet azt annyira csökkenteni, hogy a csemetékben még tizedrésznyi kárt sem okoz a szárazság, mint a hogy azt az ellenkező esetben teszi, mert a repedezés által a nap heve kívülről, illetőleg felülről hat lefelé, eme hatást tehát felülről lehet és kell megakadályozni, a mi — mint már többször említettem, — nem csak a befödés és öntözés, hanem főleg a ta-

Első és főgondot a duvadak pusztítására kell fordítanunk s az ellen kérlelhetlen harcot folytatnunk. A farkas, hiúz, róka, vadmacska, nyest, menyét stb. mind olyan ellenség, melyet kimélet nélkül el kell pusztítanunk, de a szárnyasok világa is elég munkát ad, mert ha ragadozói nagy része nemesebb vadunkban nem is tehet kárt, azért annál veszedelmesebb apróbb hasznos vadállományukra s így ne kapjon kegyelmet a sasok, keselyük különféle faja, a kánya, ölyv, sólyom, holló, varju — főleg a kálomista —, a szarka, gébics, sőt még a mátyás sem, az erdőknek ez a bolondja és a vadászok ébresztője.

Minden vadász-egyesületi tagot kötelezni kellene bizonyos mennyiségű ragadozó madár elpusztítására s ennek bizonyosságául egy-egy szárny vagy más biztos ismertető jel beadására, különbeni megfelelő büntetés terhe alatt. Ez a vadásznak a vadász idény tartama alatt állandó föladata legyen, de köteleztessék — bár csak erkölcsileg is — a ragadozóknak a vadászati tilalom idején való pusztítására is, mit különben

már csak a lövésben való gyakorlás kedvéért szabad idejében minden vadász szívesen megtehet.

A ragadozó vadak pusztítására nézve még sok mindent lehetne elmondani, ez azonban mostani czikkem keretébe nem férvén, azt máskorra hagyom s most térjünk át az éhező hasznos vadra, mely segílyt, még pedig gyors segílyt kér.

A szegény özek és zergék, melyek jóformán egészen egyenlő táplálékot követelnek s szinte egyforma életviszonyok között élnek, szánalmunkat és védelmünket nagyon megérdemlik.

A zord téli időben vajmi gyakran mennek tönkre a nagy hófúvások és zuhatagok közt, hogy még nyomukra sem akadunk, hanem elemészti őket a különféle rabló vadak serege. A róka és a farkas télen még a csontjaikat is eltakarítja. A veszély reájuk nézve legnagyobb akkor, midőn megközelíthetetlen szikláikat elhagyják s a völgybe ereszkednek, erre pedig rákényszeríti őket a legnagyobb ur, az éhség, mert biztos rejtékhelyeiken fűnek, falevélnek semmi nyoma.

lajnak lazán tartása és ilyen állapotban való öntözése által érthető el.

A gyakorlati erdészetnek nem annyira elvont elméletekre, mint inkább gyakorlati tapasztalatokra lévén szüksége, azt hiszem, hogy nem lenne érdektelen felvetni ama kérdést, hogy mit tegyünk akkor, midőn az ágyások már nagyon meg vannak repedezve és már a csemeték is részben kiszáradva?

Ebben az esetben nekünk erdészféle embereknek is csak az a föladatunk, a mi a jó tűzoltóké nagy veszélyben, tudniillik megmenteni azt, a mi még meg van és megmenthető, mit a legcélszerűbben úgy foganatosítunk, ha a széles repedéseket durva félérett trágyával, ha az nincs, lombbal, ha pedig közelben az sem volna, akkor lehetőleg jó termőfölddel betömjük, hogy a további repedezést megakadályozzuk, a csemeték közeit és magnkat a csemetéket is egyéb hiján lombokkal vagy zöld galyakkal jól befödjük és naplemente után, vagy a mi még jobb és célszerűbb, korán reggel a csemetéket jól megöntözzük. — A késő reggeli, vagy kora délutáni öntözés a csemetéket szárazság idején leforrázza és rövid időn elpusztítja. Forróságban öntözni rosszabb, mint egyáltalán nem öntözni.

Hogy az ilyen csemetekert csakis csemeték nevelésére, nem pedig egyéb célokra is szolgál s annak minden kis zugát csakis fa- és cserje

magvakkal szabad bevetnünk, az annyira magától értetődik, mint az, hogy buzát konkolylyal vetni nem szabad, mert a csemetekertnek minden más növény és gyom káros és ez még magjainak megérése és elhullatása előtt kitakarítandó, mert különben tavasszal az elhullott magok kikelvén, a sok gyom kitakarítása háromszor annyiba is kerül. Probatum est!

(Folytatása következik.)

Szükséges dolog

Lapunk tisztelt olvasói közül számosan és gyakran hangoztatták, mennyire szükséges lenne az erdészeti aluiszti személyzetről egy lehetőleg teljes és tökéletes név és czimtárt szerkeszteni s így azt mintegy számba venni, hogy így ne csak azt tudjuk hozzávetőlegesen, hányan vannak azok, kik az erdészet nemes művészetében buzgólkodnak, de e mellett még ismerőseink, jó barátaink állásáról és tartózkodásáról is tiszta képet nyerjünk. Egy ilyen tájékoztató hasznos és szükséges voltát senki sem tagadja s bár a kivitel fölötté nehéz és költséges, annak megszerkesztését elhatároztuk.

Szándékunkat megvalósítandó, azt az időpontot választottuk, midőn az országos erdészeti egyesülethez intézett nyílt levelünket külön kiadásban s megfelelően kibővitve bocsátjuk a nagy közönség elé, melynek azután a czim és névtár nagyon érdekes és hasznos függelékét képezné.

Kettős célt vélünk ezáltal elérni. Az egyik az, melyet már az előző pontban jeleztünk, a másik pedig

de meg a forrás tiszta vize is olyan csabító. —

Ilyenkor csap leghamarább rájuk a legkérlelenebb ellenségük, a hiuz, a farkasok és rókák pedig valóságos hajtóvadászatot rendeznek ellenük.

Természetes, hogy itt inkább a még mindig nagy számban lévő rengetegeinkről és nem rendszeresen kezelt kisebb terjedelmű erdőkről és mesterségesen fentartott vadászterületekről van szó.

Mit tegyünk már most az ilyen rengeteg területeken, hol rendes etetőt és itatót tartani, sőt adni nem lehet s az ilyen költséges kedvtelést sovány zsebünk sem engedi meg? A leghelyesebb és célra vezető eljárás itt az, hogy a magas szirtek között és közelében kivágunk vagy kivágatunk egy pár már csúcsvesztes, de még elég lombozattal bíró jegenye vagy luczfenyőt olyan módon, hogy az valamely tuskón vagy sziklán fennakadjon, mert ha egészen a földre fekszik, úgy azt a magas hó annyira eltakarja, hogy az éhes vad annak tüleveleihez nem fér s lombja alatt a zord idő elől menedéket nem talál, míg ha így föltámasztva,

meredélyesen fekszik, akkor a vad olyan időben, midőn a magas hó meg nem bírja s így a mérsékelt helyekre le nem vonulhat, alatta pompás menedéket talál és napokig elragicsál a leveleken és gyöngébb ágakon.

A nagy hó különben a legnagyobb ellensége ezeknek a szegény állatoknak, mert ekkor számtalan ellenségeik könnyen férhetnek hozzájuk. A sokkal ügyesebb és izmosabb zerge ilyen támadásnál néhány ugrással a sziklákra kapaszkodik s olyan helyet keres magának, hová a madarat kivéve semmiféle élő lény nem követheti, a gyámoltalan őz azoban vesztére futásban keres menedéket s a nagy hóba becsüppedvén, könnyen esik üldözőinek martalékává.

Magas és fagyos hó idején az orvvadászok ilyen alkalommal számtalan őzet bunkóznak le a legnagyobb kajánsággal és vandalizmussal.

Nem tehetek róla de annyira sajnálom ezeket a szegény állatokat! Nem egyszer csináltam kedvükért a havasi végerdőben található füvekből szénát s miután a havasokról már a legutolsó juhnyáját is lehajtották,

az, hogy nagy számunkat a nagy közönség előtt is föltüntetjük s nyilvánvalóvá tesszük, hogy egy ilyen nagy testület által a saját jólétért indított mozgalmat nem lehet semmibe venni s csak úgy félvállról nézni, hanem azzal számot is kell vetni, sőt azt támogatni is.

Nem áztatjuk magunkat a reménnyel, hogy művünk tökéletes és hiányok nélkül való lesz, mert míg egyrészt az adatok gyűjtése fölötté nehéz és költséges, másrészt volt már alkalmunk tapasztalni, hogy az erdészeti altiszti személyzet tulnyomó része még nem áll hivatása magaslatán s nagy mértékben ki van benne fejlődve a nembánomság, a mivel sem törődés, miből bizton következtethetünk arra, hogy munkánk nem fog abban a támogatásban részesülni, a melyet közös érdekünkben megérdemelne, viszont bizunk a jobbik résznek minden jó és hasznos iránt való lelkesedésében, fáradhatlan buzgalmában, valamint a fölöttes hatóságok támogatásában.

Hogy munkánk minél tökéletesebb legyen, lapunk tisztelt olvasóihoz s a közös ügy összes barátaihoz fordulunk azzal a kéréssel, hogy valóban nehéz vállalatunkban teljes erejükből ugyerkölcsileg, mint anyagilag támogatni sziveskedjenek.

Szükséges ennél fogva:

1. Hogy velünk az összes általuk ismert erdészeti altisztekről adatokat szolgáltatassanak, melyeknek a következőket kell tartalmazniok: Vezeték- és keresztnév, szolgálatadó hatóság vagy uradalom, lakhely (megye, község, utolsó pósta).

2. hogy a vállalatot anyagilag is támogassák s a megjelenendő műre nem csak maguk fizessenek elő, hanem előfizetőket úgy az erdészeti altiszti személyzet,

valamint az erdészen kívül álló közönségnél is gyűjteni és toborozni igyekezzenek.

Tájékozással megjegyezzük, hogy a mű a bevezető részen kívül tartalmazni fog rövid visszapillantást az erdészeti régi viszonyaira, tárgyalni fogja a mai helyzetet, melyek után s mely utóbbiból kifolyólag fog következni az országos erdészeti egyesülethez intézett „nyílt levél“ kibővített s teljesen átdolgozott alakban s így maga a szöveg 80—100 lapot fog elfoglalni, mely után következni fog a betürendbe szedett névsor. Ilyen módon egy örök becsü s ránk nézve fölötté fontos könyvet kapunk, melynek egy erdészeti alkalmazott asztaláról sem lenne szabad hiányoznia.

Az egész műnek „Az erdészeti altiszt a második évezredben“ címet szándékozunk adni, mely szerintünk legjobban megfelel úgy tartalmának, mint rendeltetésének.

Előfizetési ára 1 frt, mely a következő czimen küldendő: „A „Röpirat“ szerkesztőségének, Szászsebes, Erdély.“

A névsorra való adatokat lehetőleg azonnal, de legkésőbb január hó közepéig kérjük beküldeni, hogy így az a már nyomás alatt álló bevezető szöveg után azonnal összeállítható, kinyomatható s az egész mű már a jövő évi február hó folyamán szétküldhető legyen.

Meg vagyunk róla győződve, hogy az erdészeti altisztek legnagyobb része föl fogja fogni vállalatunk fontosságát és nagy horderejét s annak létesítésében teljes erejéből s minden rendelkezésére álló eszközökkel támogatni fog.

A „Röpirat“ szerkesztősége.

igyekeztem a jól kiszáritott szénát elhelyezni. Vadász kirándulásaim alkalmával egy forrásra bukkantam, mely még a legzordabb télen sem fagyott be s így kitünő természetes itatóul kínálkozott; ehez a forráshoz vezető különböző irányokban, olyan helyeken, hol a vad nyomát fölfedeztem, a legfödöttebb helyeken egyes fiatalabb luczfenyő törzseket levágattam négy méter magasságban s a felső végük ágait mintegy másfél méternyire megnyesetvén, a megnyesett felső törzs körül kúp alakjában annyi szénát rakattam föl, a megnyit csak az alsóbb ágak elbirtak és így harmadfél méter magasságban készen állt a jól elhelyezett téli takarmány, a levágott felső lombos törzset pedig valamely közel álló fához támasztottam a már előbb leirt módszer szerint. Megjegyzem, hogy ezt a műveletet október végén vittem végbe s ott, hol meleg forrás nem állt rendelkezésemre, ezt valamely kisebb-nagyobb vizesnél tettem. Az eredmény az volt, hogy tavaszig nem csak a széna fogyatkozott el egy szálig, hanem a levágott csúcsok levelei és vékonyabb galyai is.

Igy hát bár sovány, de elegendő takarmánya volt a vadállománynak s volt inni valója is, mi által meg lett takarítva a só. Nagy dolog! mert ezt ősszel, még a fagy előtt kellett tennem s jaj lett volna nekem, de még inkább a szegény őzeknek, ha ezt az orvadászok megtudják, azért az ilyet mindig titokban kell csinálni.

E mellett azonban a sózásról sem feledkeztem meg s azt a következő módon csináltam: mintegy 20 kilo só a balta fokával jó darabosra megtörvén, azt a kocsisommal lóháton fölvittük a meleg forráshoz s ott egy ásó segítségével egy egy méter hosszú és husz cm. széles sánczot ástunk, melynek egészséges üde földjét kezeinkkel szépen apróra morzsolván, a zsákból elővett sóval elegyítvén, rétegenként az árkocskába vissza raktuk s miután kezeinkkel és ökleinkkel mintegy téstárává gyurtuk, egy hosszukás kővel jól ledöngöltük, azután pedig egy lapos kő segítségével laposra vervén, az egészet mintegy ujnyi vastagon földdel beföldtük. — Nehogy pedig az ördög, vagy — uram

LEVELEZÉS.

Tekintetes szerkesztő ur!

Az „Erdészeti Ujság“, mint az erdészeti altisztek szaklapja „Nyílt levelet intézett az országos erdészeti egyesülethez, melyben mostoha helyzetét leírta az erdővédi személyzetnek és magam is abban a jó hiszemben voltam, hogy ezen nyílt panasz meghallgatásra fog találni és a sok viszontagságokkal küzdő erdőőr legalább is a megélhetés stádiumába fog helyeztetni: — csalódtam, csalódtam ép úgy, mint mikor azt hittem, hogy az 1879. évi t. cz. életbe lépése után tíz évre, tehát 1890. június hó elején a nevezett törvény 17. §-ában megnevezett erdőbirtokban mindmegannyi kvalifikált erdőőr lesz alkalmazva a törvény követelésének megfélemleni nem tudó juhász, kocsis, béres, hajdu, huszár stb. népség ezen törvényen alapuló testületből eltávolíttatni fog; — mondom, a mint itt csalódtam, ép úgy csalódtam a megélhetést biztosító fizetés emeléssel is; — mert ismerek olyan uradalmat — nem ám talán 1000—2000 holdas erdőbirtokos — kinek 30—40.000 k. hold erdőbirtokán az erdőőrnek (persze rangkülömböség nincs, akár szakképzett, akár nem) fizetése 88 frt 18 kr., 20 ürm. lány hasábfá, két hold szántóföld, két hold rét, három darab tehén, három darab üsző és három darab rugott borju legeltetése, három darab göbe sertés és két évi növendéknek szinte legeltetése, rozoga lakás és a háznál egy darab kert, tehát ez egy évi fizetés, ezt állapította meg ez előtt 18—20 évvel az akkor volt teljhatalmu igazgató; — és ez a fizetés ma is. —

Meg lehet ebből élni? — Erre az a feleletem, hogy tisztességes ember, kinek hivatása az erdőkultúra harcizásának lenni, tisztességes uton meg nem élhet,

bocsás — más valaki ide vetődve azt higgye, hogy itt valaki kincset ásott el s az egészet összerombolja, vagy pedig az eső és víz előtt föltárja, a jól betemetett sáncz körül a talajt egy rögtönzött karó segítségével jó darabon össze-vissza turkáltuk, mint ha csak vad-disznók garázdálkodtak volna ott, melyeknek művésze így itt nagy hasznunkra volt.

Ilyen módon enyhítettem én mindig a terhelt vadász lelkiismeretemen s azért montam itt ezeket el, hogy ugyanezt vadásztársaim is, kik szerény soraimat olvassák, évente megtegyék s ennek az igyekezetüknek úgy szép vadjaik, valamint ők maguk is hasznát lássák.

A vén vadász.

ADOMÁK.

A póteskető. Szolgabíró (a „helyetteséhez“): Hajdukom, add össze ezt a kódis párt; elég rájuk a te áldásod. (Megtörténik.)

hozzá még miután zsold földje a duna árvizeinek kitéve van, ennek szeszélyétől függ, hogy 3—4 évben megengedi egyszer, hogy termést kapjon.

Mint hirlik, ezen nagy kiterjedésű uradalom jelenlegi főigazgatója az erdőörök fizetését rendezni fogja. — De mikor? — A cigány is addig ígérte lovának a zabot, hogy mikorra meglopta és lovának vitte — ez már megdöglött. —

Dr. Szilvek Lajosnak Darwin állatpsychológiája című munkájának 32. lapján ez áll:

Ádám:

Mondd, mi hát az eszme,

Mely egy ily népbe egységet lehel?

Mely, mint közös czél, lelkesíteni tud?

Tudós:

Ez eszme nálunk a megélhetés.

Igen, a szerény háztartáshoz nagyon is hozzá szokott erdőöröknek fáradságos mukásságaért legalább biztosítatnék néki a megélhetés.

Nézetem szerint ez akkor lesz elérve, mikor a törvény fogja erről az erdőört biztosítani.

Csánádi.

Különfélék.

Boszorkányhistória. Egészen középkori boszorkánytörténet az, a melynek hire Lembergből érkezik. Az esetet a kolbuszovai csendőrpáncsnokság hivatalos jelentése mondja el, mely szórólszóra megjelent az egyik galíciai napilapban. A jelentés szerint Nienadowka városkában, nem messze Szokolovtól, él egy földbirtokos, Chorzempa András, ki a minap bejelentette, hogy tizenhárom éves Johanna nevű leányát megszállotta az ördög, miért is most mindenféle csodálatos dolgot, szinte hihetetlen mesterkedéseket visz véghez. Elhívták már a falubeli lelkészt is, hogy üzze ki a rossz lelket a leányból, sőt a prépostot is, de hiába volt minden fáradság, az ördög nagyon bekvártélyozta magát. Ugyanezt jelentette a prépost is a csendőrségnek, mire Beigel őrmester, Raab őrsvezető és Skrentovicz csendőr fölfegyverkezve azonnal a földbirtokos házába siettek s miután a padlástól a pincéig mindent alaposan átkutattak, beléptek a leány szobájába. A leányka az ablaknál ült, a csendőrök a szoba hátterében helyezkedtek el. Reggel kilenc órától este kilenc óráig voltak ott s ez alatt — mint mondják — csodálatos dolgokat láttak. Minden különös előjel vagy kölső impulzus nélkül élettelen tárgyak a levegőbe emelkedtek és ott táncra kerekedtek. Burgonya, répa, vasszékák örült boszorkánytáncot jártak. Nem egyszer megesett, hogy egy táncoló krumpli egy-egy merészebb fordulónál fejbe koppantotta a szájtátva bámuló csendőröket, kik közrefogták a leányt és úgy vigyáztak rá, hogy ne csinálhasson semmit. Mikor vége volt a táncnak, a csendőrök megrémülve távoztak, a nélkül, hogy nyomára jöttek volna a titoknak. A köz-

ség lakossága szentül azt hiszi, hogy a leány meg van boszorkányozva, miért is a vesztére törnek. A csendőrség most öröket állított a ház körül.

Erdőpusztítók. Ripinye és Majdánka községek ötezer hold kiterjedésű fenyőerdejét majdnem teljesen elpusztították. A kár körülbelül hatszázezer forint. Megindították az erdőpusztulás ügyében a vizsgálatot, mely meglepő dologokat hozott nyilvánosságra. Riskó szolgabíró minap állásától fölfüggesztették s Vajna főszolgabíró ellen fegyelmi vizsgálatot rendeltek el. Szép Géza vizsgálóbíró pedig letartóztatta Reviczky Károly jegyzőt és Fixler Jakab majdánkai gazdag birtokost. A vizsgálóbíró Riskó Béla ökörmézei szolgabíró egy napi vallatás után szintén letartóztatta.

Vérre vált pálinka. Berlinből egy boldogtalan mesterember-család borzalmas tragédiájának híre érkezik. Charlottenburgban az Uhlandstrassen lakott Siebert szobatisztító feleségével és három gyermekével kik közül hét esztendő s a legidősebb. A család nagy nyomorba jutott, mert az apa már évek óta a pálinkaivásra adta magát: minap mind a három gyermekét egy késsel halálra sebezte, azután agyonlőtte magát. A pisztolydurranásra berohantak a szomszédok, de ekkor már késő volt, az asszony holtan feküdt a földön, mellette három gyermeke vértócsában haldokolva. Siebert azalatt a pálinkamérésben ült és ivott. A rendőrség azonnal letartóztatta.

Hasmetsző Debrecenben. Nem erről a hasmetszőről van szó a ki örült szenvedélytől hajtva gyilkolja meg ily borzasztó módon kiszemelt áldozatait, hanem egyszerű gonosztevőről. Debrecenben, a nagy magyar alföldi városban történt, hogy egy paraszt legény egy éjjeli mulató helyen ki akart rabolni egy kóbor leányt. El akarta vinni lenge ruháját és néhány forintból álló vagyonát. A leány, bár nem volt elkészülve a támadásra, erősen ellenállt, a markos legény azonban leszorította a földre és fölmetszette a hasát. A jajgatásra beszaladt a leány többi kóbor társnője s elfogta a debreceni Jackot, a ki most a börtönben várja büntetését. A szerencsétlen leány sebe halálos.

Gyilkos vadorzó. Megrendítő szerencsétlenség érte a Kégl-családot. Kégl György alsó-pákonyi földbirtokos alig 27 éves fiát Györgyöt egy vadorzó agyonlőtte. A gyilkosság részleteiről a „Hazánk“ a következőket írja: Kégl György atyjánál gazdálkodott s mint szenvedélyes vadász régóta féltékenyen őrizte az uradalom dus vadállományát, a melyet erősen pusztítottak a környékbeli községek vadorzói. Kedden délután a fiatal földesur kilovagolt s mert arról értesült, hogy a vadas területen ismét vadorzók gazdálkodnak, kutatásukra indult, abban az irányban, melyben rendszeren a vadorzók járnak szokatlan. Egy fiatal, szőke parasztot talált is itt, lövésre kész rövid puskával kezében. Kégl rákiáltott: „Most megcsiptelek, jer csak velem!“ A vadorzó azonban rögtön

ráfogta fegyverét és Kéglre czélozva, szólt oda: „Hagyon el az ur, mert lelövöm!“ Kégl látva, hogy mindenre kész gazemberrel van dolga visszafordult, hogy segítséget hozzon. A vadorzó ekkor oldalba lőtte őt. Kégl azonnal lezuhant a lóról, a ló pedig a majorba száguldott. Egy fiatal béres rögtön a lóra ült s az okos állat egyenesen oda vágatott, a hol szerencsétlen gazdáját a földön hagyta. A béres a lóra ültette halálosan megsebesült urát s a lovat kantáránál vezetve érték haza. A leggondosabb orvosi ápolás alá vették, azonban egy napi súlyos szenvedés és kínlás után az öreg Kégl György egyetlen fia meghalt. Az orvosok konstatálták, hogy 36 sörét furódott a testébe és a májat s tüdőt szétroncsolta. A gyilkost a csendőrség még aznap elfogta Juhász József személyében. Juhász most szabadult a katonaságtól és mintegy 22—23 éves legény, a ki azzal védekezett, hogy nem akarta Kégl megölni, csak rá akart ijeszteni. A Kégl család gyásza megrendítő. Az ősz apa kétségbe van esve egyetlen fia halála miatt. A temetés másnap délelőtt volt nagy részvét mellett.

Vőlegény kerestetik! A Fidsi szigetek trónöröklő hercegnője Tono Maruanaa jövő évben körutazást tesz Európában azzal a kimondott szándékkal, hogy ezen uton férjet keres magának. A hercegnő elég jó parti, mert birtokai után ez idő szerint a brit gyarmatkormányzóságtól mintegy 80.000 forint évi jövedelmet huz, mely összeg trónralépte után megkétszereződik. A hercegnő, ki a fekete szaktekintélyek állítása szerint nagy szép, egy jó családból való művelt európai emberrel akarja elvételni magát. Férje az ő trónralépte után első minisztere és főbírója lesz az országnak és ítélkezik a bensülöttek felett.

A papagájok királya. Kissé hihetetlen az, a mit amerikai lapok írnak Jakabról, a papagájok fejdelméről. Jakab ugyanis Mr. Grant Ridleynek, egy utazó gentlemannek a tulajdona, a ki évenként megkeres 10.000 forintot az ő csodaállatával. A minap valaki 30.000 forintot kínált a Jakabért, de a Jakab gazdája csaknem kidobta az ajánlattevőt. Hanem Jakab, ha igaz, a mit róla terjesztenek, igazán többet ér 30.000 forintnál. A csodaszárnyas ugyanis három nyelvet és tíz tájszólást tud és mintegy 4000 szónyi szókincse van. Jakab soha sem vét a mondatszerkezet ellen és mindig azon a nyelven felel, a melyen megszólítják. Ha azonban olyan nyelven tesznek hozzá kérdést, a melyet ő nem ért, hát úgy féloldalt végignézi az illető tapintatlan embert és csöndesen rázogattja a fejét. Mr. Grant Ridley csodamadarával beutazza a világot, a papagájt annak rendje-módja szerint, de pénzért megengedi interjuvolni és így nagyobb a jövedelme, mint akárhány más gazdag embernek.

Lakodalom rablőgyilkossággal egybekötve. Nagy-Becsketéről táviratozzák: A délvidéken tavasz óta számos betörést követett el egy ismeretlen banda, feje Irigotjev Jeft polovai lakos férjhez adta leányát. A lakodalom napján éjjélkor a lakodalmi társaság felkerekedett

és átmenr Vukoszavljev Dusan jómódu földesgazda udvárn. Itt hozzáláttak a gabona-magtár kiürítéséhez. Vukoszavljev a kutyája ugatására felébredvén, fiával kiment az udvarba és a rablókra kiáltott. Ekkor azonban az örnek felállított Bradvanovics Döme rálőtt és Vukoszavljev holtan rogyott össze. A csendőrség hosszas nyomozás után kiderítette a gyilkosság körülményeit. Ekkor jöttek arra is rá, hogy a gyilkosság miatt letartóztatottak tagjai annak a bandának, amely az idén annyi betörést követett el. Számos letartóztatás történt. A bűnösöket Pancsovára vitték.

Méregkeverő asszonyok. Sátoralja-Ujhelyről írják: A homonai járásban levő Csebinye községben a minap a véletlen egy méregkeverő - társaság nyomára vezette a csendőrséget. A banda tagjai asszonyok, kik méreggel már hosszabb idő óta gyilkolják a bűnös szerelem törvénytelen magzatait. A bandát özvegy Szolaj Andrásné leplezte le a homonai járásbíró előtt, mert az ő gyermeke elpusztítására is ezek a méregkeverő asszonyok adták a szerecsikát. Valaki névtelen levélben följelentette őt a mezőlaborezi csendőrségnél, mely már másnap a homonai járásbíró elé állította. Itt mindent kivallott, mire több csebinyei asszonyt letartóztattak.

Kenyér és becsület. A magyar paraszt csak ritka esetben tér el a becsület útjáról. Nem egyszer a szomorú dilemma idézi elő az összeütközést lelkiismerete és kényszerhelyzete között, míg aztán az utobinak enged. Aradról kapunk most kevésbé örömdetes hirt, mely sajnos állapotról ad értesítést. Az eleki járásban ugyanis az idén igen rossz termés volt. A lakosoknak alig maradt valamijük, a miből eddig tengettek életüket. Most azonban már egészen kenyér nélkül vannak s nagy szükségükben aztán lopnak, rabolnak, úgy hogy a közbiztonsági állapotok kétségbeesztők lettek. Különösen Sikló községben veszedelmes a helyzet, mert a nép fenekestül felforgat minden rendet, minden rendet, hogy az éhségtől megszabaduljon. Gank János eleki főszolgabíró sürgős felterjesztésben kérte Szatmáry Gyula aradmegyei alispánt, hogy a bajok orvoslása végett mielőbb intézkedjék. „Félő — mondja a főszolgabíró, „hogy a rossz termés következtében a tél folyamán a köz- és vagyonbiztonság veszélyeztetve lesz, mert már most is napirenden vannak a lopások.“ A főszolgabíró a veszély elhárítása végett a csendőrség szaporítását kéri. Pedig a szuronyok csillogásától aligha laknak jól az elekiek.

Tömeges kivégzés Szerbiában. Belgrádból táviratozzák: Brkics rablóvezérnek és hetvenegy társának bűnügyét most tárgyalják. Brkicsot és öt társát Cacakban ki fogják végezni, miután Sándor király a halálítéletet helybenhagyta. A többi hatvanhat vádlottat fegyházbüntetésre ítélték. — A rablóbandának egyik tagját, Tajszić Ranko volt skupsinat képviselőt és parasztvezért szabad lábon hagyták ugyan, de

rendőri felügyelet alatt tartják. A halálra elítélt hat fővádlottat, szerb szokás szerint, golyóval fogják kivégezni.

Pályázatok.

Sz. 363/1897.

k. e. b.

Pályázat erdőőri állásokra.

Marostordavármegye területén hat (6) járási erdőőri állomásra pályázat nyittatik.

Az erdőőri állomások egyenként évi 300 (háromszáz) forint bér, 100 (egyszáz) forint utazási átalány és 50 (ötven) forint lakbérrel lesznek javadalmazva.

Az erdőőrök lakhelyei: Marosvásárhely, Szász-Régen, Gödemesterháza, Görgény-Szt.-Imre, Köszvényes Remete és Nyárad-Szereda.

A pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXVI. t. cz. 37-ik §-ának a), b) és c) pontjaiban előirt kelleket, ép, erős testalkatukat, jó látó és halló képességüket, valamint a magyar nyelv tökéletes birását, igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi december hó végéig Marostordavármegye közigazgatási erdészeti bizottságához nyujtsák be.

Marostordavármegye közigazgatási bizottságának Marosvásárhelytől 1897. évi november hó 8-án tartott üléséből.

Mikó Árpád
főispán, elnök.

Szerkesztői üzenetek.

B. M. urnak. Brassón. Levelét és a beküldött előfizetési összeget köszönettel megkaptuk, a kis elkésés nem árt, volna ügyünknek csak sok ily derék pártolója. Szerk.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

Apró Hirdetések.

Ajánlkozás. Egy az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel letett s egyébként is kitünő bizonyítványokkal rendelkező nős, családos erdőőr, volt csendőr, ki a mezőgazdaság minden ágában is jártas, kir. adóhivatali és ügyvédi irodákban huzamos ideig foglalatzkodott, mint erdőőr vagy vadőr alkalmazást keres. Az illetőnek címét szíveségből e lap kiadóhivatala közli.

Megvételre. kerestetik egy hibátlan őszi, lehetőleg koponyával bíró medvebőr. Ajánlatok az áru minőségének és az árak megjelölésével az „Erdészeti Ujság“ kiadó hivatalába küldendők.

2—3.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapítatott 1847.

Brausweller János
Gegeden Co. és k. k. kizárólagosan
szab. chronometerek és mások főfelhalálójai
a remontálás inga-évesekéi
stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

➡ legujabb árjegyzéke. ➡

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujjalag megbízatott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHAK

a legjobb francia és angol divat szerint készíttetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

➡ Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni ➡

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

elsőrangú egyenruha készítő intézete.
Ő csász. és kir. Fensége József Főherczeg udvari szállító
A földmivelés m. kir. Ministerium szállító.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.